

Miniszteri látogatás

Dr. Persányi Miklós környezetvédelmi és vízügyi miniszter 2005. április 7-én látogatást tett igazgatóságunknál, ahol tájékozódott a jelenleg is zajló ár- és belvízvédekezésről, az ivóvízminőség-javító programról, valamint a 2005. évi aktuális feladatainkról.

Miniszter úr területi program keretében felkereste a tervezett vízügyi- és fürdőtörténeti kiállítás helyszínét a Városház u. 25. szám alatt, valamint a gyulai tömlősgátat

Százötven éve volt a nagy gyulai árvíz

Az 1855. évi nagy gyulai árvíz 150. évfordulója, valamint a „Víz Világnapja” alkalmából március 17-én ünnepi előadóülést rendezett a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, a Magyar Hidrológiai Társaság Békés megyei Területi Szervezetével és a Vízügyi Történeti Bizottságával közösen.

Az előadóülés *Bak Sándor* igazgató ünnepi megnyitójával kezdődött, mely után a Víz Világnapi rajzpályázat díjakat is átadta az általános iskolások számára.

A program további, szakmai részében *Góg Imre* vízügyi nyugdíjas tartott előadást – a „Nagy gyulai árvíz” címmel –, melyben az 1855. évi árvíz előtti időszak történéseire is visszatekintett.

1855-ben súlyos árvíz pusztított a Tisza völgyben. A Fehér- és Fekete-Körös áradása Gyula város történetének egyik legnagyobb árvize volt. A városon akkor még keresztülfolyó Fehér-Körös a Fekete-Körös áradásával együttesen február 13-án kezdte ostromolni a várost, elborította Kisvárost, Újvárost, Magyarváros egy részét, körbezárta Németvárost, 1500 tanya és lakóépület került víz alá.

Magyarország kormányzója, Albert főherceg a vízkárosult tájak megtekintése során Gyulán is bejárta az elpusztult városrészeket és kinyilvánította, hogy ennek többé nem szabad megtör-

ténnie. Úgy látta, ha a Fehér-Körös medre továbbra is a városon keresztül halad, Gyula megszűnik lakóváros lenni. A főherceg rendeleténél fogva a Nagyváradi Helytartótanács 1856. november 12-én elrendelte, hogy a Fehér-Körös vizét egy új, a városon kívül épített mederben vezessék.

Bodoky Károly a Körös-szabályozási Társulat mérnöke, nem helyeselte az új csatorna tervét. A Bodoky-féle terv szerint, a Fehér-Körös továbbra is Gyulán folyt volna keresztül kiszélesített mederben, megerősített gátak között.

Az 1855. évi pusztító árvíz következtében azonban Bodoky folyószabályozási terveit elvetették, és véleménye ellenére a Fehér-Köröst Gyula felett az eredeti medréből (ma Élővíz-csatorna) elterelték, Békésig egy új csatornát ástak, a Fekete-Körös vizét pedig Doboznál a Fehér-Körös új medrébe bevezették.

Dr. Deák Antal történész, a Vízügyi Múzeum Levéltár és Könyvtárjtemény munkatársa eredeti illusztrációkkal bemutatta azt a hatalmas munkát, melyet elődeink a Körösök völgyének térképezése érdekében a folyószabályozások megkezdése előtt és az után is végeztek.

Kisházi Péter Konrád osztályvezető előadásában Gyula és térsége jelenlegi árvízvédelmi rendszerét, a lakosság árvízvédelmi biztonságát szolgáló fővonalak, lokalizáló és települési körtölések, valamint az árvízvédelmi szükség-tárolók szerepét mutatta be.

Az előadóülés helyszínén kisebb vízügyi történeti kamara-kiállítás nyílt meg, melynek keretében térképészeti dokumentumokat, és a Gyulai duzzasztómű száz évvel ezelőtti műszaki terveit tekintették meg az érdeklődők.

Cserkúti Andrásné

A KÖR-KÖVIZIG FELHÍVÁSA

A Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság (5700 Gyula, Városház utca 26.) tájékoztatja az érdeklődőket, hogy az Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő árvízvédelmi töltéseken járművel (pl. személy- és tehergépjármű, munkagép, erőgép, lovaskocsi) közlekedni

– természetes és jogi személyek esetében egy naptári napra szóló (eseti) írásos engedéllyel, – „természetes személyek esetében egy naptári évre szóló írásos, fényképes engedéllyel, – jogi személyek (intézmények, gazdasági társaságok, stb.) járművei esetében az igazgatósággal előzetesen megkötött – egy vagy több évre szóló – szerződés alapján „lehetséges.” Az engedélyek kiadása, illetve a szerződéskötés térítési díj fizetése ellenében történik. „Aki az árvízvédelmi töltésen járművel engedély nélkül közlekedik, vízügyi szabálysértést követ el, és 100.000,- Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható. Az engedély kiadására vonatkozó kérelmet a KÖR-KÖVIZIG Igazgatási Osztályához a fenti címre kell benyújtani. Tájékoztatást ad Gedó Margit ügyintéző személyesen, vagy telefonon a 66/526-400 telefonszámon (22 236 mellék).

Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság

A víz az életért

A világnapok a figyelemfelhívás napjai, a figyelemfelkeltés eszközei. Ilyenkor igyekszünk ráirányítani a közfigyelmet valami olyan dologra, ami az év minden napján fontos kellene, hogy legyen mindenki számára.

Március 22-e a Víz Világnapja, amiről 1993 óta emlékeznek meg világszerte. Azt gondolom, hogy a víz, az élet, az egészség, és az ökoszisztéma alapvető eleme, mennyi élményünk, örömünk és persze gondunk forrása megérdemli a közfigyelmet, azt hogy világnapja legyen.

Az ENSZ minden évben közzéteszi a Víz Világnap aktuális jelmondatát, ami ebben az évben: **A víz az életért.**

Akár a mostanit, akár az elmúlt évek szlogenjeit tekintjük (Víz a jövőnk tükre; A víz érték; Élőhely; A víz az élővilág bölcsője; Felszínalatti készlet, a láthatatlan kincs; A folyók nem ismernek határokat; Tiszta vizet a jövőnek; Víz az egészségért; A víz és a fejlődés; Víz a jövőért) láthatjuk, hogy azok visszatérően utalnak a víz és az élet, a víz és a jövő, a víz és a fejlődés kapcsolatára.

Ez nyilván nem véletlen, hanem tényszerű összefüggéseken alapul, s mögötte van az a felismerés is, hogy

– a vízhiányok és a helytelen vízhasználatok komoly veszélyt jelentenek a fenntartható fejlődésre,

– az ésszerű vízhasznosítás az emberiség jövőjét befolyásoló tényező,

– óriási a felelősségünk a szűkös vízkészletek védelmét illetően, mert a víz életminőség meghatározó elem.

Ha a Víz Világnapja alkalomból készült plakátra pillantunk, a számok igen beszédesek. Igen, az élőlények 65–95%-át víz alkotja, nem véletlen, hogy a földön kívüli élet utáni kutatások is indikátorként kezelik a vizet, abból a feltételezésből indulnak ki, hogy ott lehet egyáltalán

valamilyen élet, ahol víz is található.

A víz és az élet igen szoros kapcsolatát nagyon szorosan határozza meg Saint-Exupéry, amikor így ír:

„Víz! Se ízed nincs, se színed, se zamatod, nem lehet meghatározni téged,

megízlelnék, anélkül hogy megismernének.

Nem szükséges vagy az életben: maga az élet vagy.”

Az életet jelentő víz, és elsősorban is az édesvíz rendelkezésre állása korántsem olyan természetes, mint ahogy azt mi Magyarországon megszoktuk.

Az előrejelzések szerint a 21. század végére a Föld lakossága meghaladja a 10 milliárdot.

Jelenleg a népesség 4–6%-a küszködik világszerte a fizikailag elégtelen mennyiségű vízből adódó gondokkal és

gazdasági okok miatt a népesség mintegy 20%-a nem jut biztonságos ivóvízhez.

Mivel a legtöbb gyermek ma is a vízben szegény ázsiai és afrikai térségben születik, 2025-re ezek az arányok romolhatnak.

Jelenleg közel 1 milliárd ember él biztonságos ivóvízellátás nélkül, 2–3 milliárd pedig megfelelő szennyvízelvezetés nélkül. Számuk 25 éven belül akár megkétszereződhet.

A Körös-vidéken élők a víz igen sok arcát ismerik.

Felszín alatti vizeinkből egészséges ivóvíz áll rendelkezésünkre, termálvízkincsünk a pihenésre, gyógyulásra vágyók százezreit szolgálja, folyóink, holtágaink hihetetlen természeti értékek hordozói, meghatározó tájképi elemek, a vízparti üdülés kedvelt helyszínei.

Számunkra, itt élők számára túlságosan is természetesek ezek az adottságok, sokszor az idelátogató idegenek emlékeztetnek rá bennünket, milyen kincsek birtokosai vagyunk.

A víz persze az örömök mellett gondok forrása is.

A vízzel kapcsolatos gondok rendkívül sokfélék: járványok, eutrofizálódás, oxigénhiány, nitrátosodás, toxikus mikroszennyezők megjelenése, készletcsökkenés, ár-és belvizek és még sorolhatnánk. A gondok túlnyomó része összefügg az ember tevékenységével.

A ma társadalmá olyan nagy mennyiségben juttat szennyező anyagokat a vizekbe, hogy azt a kémiai folyamatok és az élővilág egyre kevésbé képesek feldolgozni. Ezért is fontos, hogy minden módon megpróbáljuk a vízre, a vizek védelmére irányítani a közfigyelmet, mert ahogy Abraham Werner német geológus találóan megfogalmazta: „A természet tönkretétele és a természet védelme a fejekben kezdődik.”

Ellentmondásnak tűnhet, hogy a „Víz az életért” szlogen jegyében ünnepelt Víz Világnapot az 1855. évi nagy gyulai árvíz 150. évfordulójáról való megemlékezéssel kötöttük össze. Nos valóban, a másfél ezer gyulai ház pusztulását eredményező árvíz, szorosan véve nem az életért való vizet példázza. Rossz dolgok, szomorú események is lehetnek azonban fontos, pozitív folyamatok gerjesztői. Márpedig a Körös-vidék mai arculatát alapvetően meghatározó folyószabályozási munkák éppen az 1855. évi árvíz hatására kaptak új tartalmat, új lendületet, s ennek a folyamatnak az eredménye az a környezet, amelyben ma is élünk.

Az életért, az élet biztonságáért való törekvésünkben

(Folytatás a 4. oldalon)

Víz Világnapi 2005 pályázatok

A Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság valamint az MHT Békés Megyei Területi Szervezete által meghirdetett rajzpályázatra 600 db rajz érkezett. Az értékelő bizottság a következő munkákat jutalmazta és küldte el Budapestre a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, valamint a Duna Múzeum által meghirdetett Országos Pályázatra.

Tóth Judit Zsófia, 13 éves
Faluház és Alapfokú Művészeti Iskola
C s ö k m ő

Kiss Adrienn, 8 éves
Kis Bálint Református Általános Iskola
V é s z t ő

Sóvári Vivien – Csicsely Nóra, 5. osztály
Gerlai Általános Iskola és Jázmin utcai Óvoda
B é k é s c s a b a

Buzás Alíz, 14 éves
Chován Kálmán Művészeti Alapiskola
S z a r v a s

Szabó Sándor, 4. osztály
Általános Iskola
D o b o z

Sarkadkeresztúri Általános Iskola, 3. osztálya
S a r k a d k e r e s z t ú r

Pogoszov Natália, 8 éves
Békés Városi Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola
B é k é s

Bozsó Kitti, 6. osztály
PRO ARTE Alapfokú Művészetoktatási
Intézmény Erzsébethelyi Általános Iskola
B é k é s c s a b a

A díjak átadása 2005. március 17-én volt a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságon.

Az országos pályázatra bevezetett rajzok értékelése és ered-

Buzás Alíz alkotása

ményhirdetése március 22-én, az ágazati Víz Világnapi ünnepségen, a Természettudományi Múzeumban volt. A megyéből benevezett munkák közül az általános iskola felső tagozat kategóriában Buzás Alíz II. helyezést ért el.

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által meghirdetett meseíró pályázat Békés-megyei díjazottjai: **Pákozdi Katalin – Szeghalom**, **Harmati Gréta**, **Sindel Dóra – Szarvas**, **Hídvégi Réka – Kamut**, és a **Boros család – Békés**.

A víz az életért

(Folytatás a 3. oldalról)

Egyszerre van jelen a vizek hiánya és a vizek káros többlete elleni küzdelem. Ezért dolgozunk mi, vízzel hivatásszerűen foglalkozók is, amikor ár-és belvíz-védekezési feladatokat látunk el, amikor a vizek jó állapotának elérésén munkálkodunk, amikor víziközmű szolgáltatást nyújtunk, amikor a mezőgazdaság vízigényét elégítjük ki, amikor vízminőségi károkat hártunk el, amikor a vizes élőhelyek fennmaradásán fáradozunk és még sorolhatnám a különböző szervezetek által ellátott feladatok sokaságát.

A fenntartható vízgazdálkodás a jövő kulcskérdése.

Tudatos társadalmi összefogás és némi szemléletváltás kell hozzá, be kell látnunk, hogy most kell gondoskodnunk a vízről annak érdekében, hogy a jövőben a víz gondoskodhasson rólunk!

Fenntarthatóságról beszélni ma divatos is – én is megtettem – de, hogy mennyire nincs új a nap alatt, köszöntöm végén had idézzek Thomas Jefferson 1789-ben írt leveléből, amelyet a fenntarthatóság erkölcsi alapú definíciójaként is tekinthetünk:

„A Föld minden egyes nemzedék tulajdona teljes egészében és saját joga, annak egész élete során. Az elsőtől a második nemzedék adósságok és megterhelések nélkül kapja azt meg, a máso-

diktól pedig a harmadik és így tovább. Ha ugyanis az első nemzedék adóssággal terhelné meg, akkor a Föld a halottaké lenne, nem pedig az élő nemzedékeké. Tehát egy nemzedék se vállalhat fel nagyobb adósságot, mint amekkorát a saját élete folyamán meg tud fizetni...”

Engedjék meg, hogy a „Víz Világnap” alkalmából köszöntsem minden partnerünket, munkatársainkat – aktívakat és nyugdíjasokat egyaránt – és minden jó szándékú embert, aki kész tenni a vizek védelméért, megőrzéséért.

(Bak Sándor igazgató Víz Világnapi ünnepi megemlékezése 2005. március 17-én)

KITÜNTETÉSEK

A környezetvédelmi és vízügyi miniszter a március 15-i Nemzeti Ünnap alkalmából Miniszteri Elismerő Oklevelet adományozott *Püski Sándor* gátörnek. A Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság Önálló Szakszervezete nyugállományba vonulása alkalmából aranygyűrűt adományozott

A környezetvédelmi és vízügyi miniszter március 22-én a Víz Világnapja alkalmából Sajó Elemér Emlékplakettet adományozott *Kovács Marianna* társadalombiztosítási ügyintézőnek, Vásárhelyi Pál díjat adományozott *Habóczky Sándor* osztályvezetőnek.

Március 22-én a Víz Világnapja alkalmából a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságnál végzett kiemelkedő munkájáért Aranygyűrű kitüntetésben részesült *Dékány Ignác* gátör

Elismerő Oklevél kitüntetésben részesült: *Bíró Lászlóné* belső ellenőr, *Molnár Terézia* gazdasági ügyintéző, *Simándi Gyula* gátör és *Gergely Sándor* gátör

Igazgatósági Díj kitüntetésben részesült *Hideg Róbert* gátör és *Kiss Sándor* gátör

Az Igazgatóság vezetője eredményes munkájuk elismeréséül közalkalmazotti címeket adományozott: *Török János* ügyintéző főmunkatársi, *Nagy Mihályné* ügyintéző tanácsosi, *Schriffert András* ügyintéző főmunkatársi, *Vígh Elek* területi felügyelő munkatársi és *Dénes György* ügyintéző főtanácsosi címet kapott

5 éves az Ifjúsági Klub

Öt évesek vagyunk! Hitetlenül álltunk a tény előtt, hiszen úgy tűnik, hogy még csak most alakultunk. Ám a tény, az tény; 2000. június 23-án kaptuk kézhez a bírósági végzést a KÖVÍZIG Ifjúsági Klub Közhasznú Kulturális Egyesület nyilvántartásba vételéről. Az élet minden területére érvényes közhely, hogy az idő gyorsan, észrevétlenül telik, a gyerekek nőnek, mi nem öregszünk és még sorolhatnánk hasonló mondásokat, e helyett azonban inkább nézzük meg, mivel telt el ez a néhány pillanat.

Volt egy vízügyes bál, valamikor nagyon régen, pontosabban 2000 telén. És itt indul valahol a történet; egyszer volt, hol nem volt, volt néhány fiatal az igazgatóságnál.

Ez a néhány fiatal szeretne volna feldobni a báli hangulatot valami egyedivel. Gondolkoztak, próbálkoztak, egyre többen lettek, s kerekedett egy egészen új dolog; egy fantasztikus amatőr „színdarab” a bálra, és

legfőképpen az igény a kialakult hangulat fenntartására.

Jó példáért nem kellett

szükség a megalakuláshoz. Ennek már öt éve!

Nehéz kiragadni a kavalérból egy-két nagyon em-

tuk, a víz-kérdést „vízöreink” segítségével megoldottuk, a bábozástól kezdve az állatsimogatóig, sportfoglalkozásokig sikerült a gyerekek lekötöttsége is és egyben az is, hogy minden várakozáson felüli sikere lett a rendezvénynek, amely azóta is folyamatos része az éves programjainknak.

Ugyanez elmondható a Mikulás ünnepségekről is, hiszen „csak” meg kellett rendezni és a csemetéknek „csak” jól érezni magukat, ez a siker záloga, amelyhez azóta is ragaszkodunk.

Tánciskola, torna, kirándulások a működési területen, bulik a szolnoki vízügyesekkel (nem elhanyagolható, hogy a mi példánkon felbuzdulva alakítottak klubbot), bringa-túra, szalonnasütés – valami ilyesmivel töltöttük ki szabadidőnket a fenti programokon kívül az átlagosan 30–35 fős klubtagsággal.

Voltak persze nehézségek is, viszont mindig jött valami, ami kimozdította a csapatot a holtpontról és újra tudtuk folytatni onnan, ahol abbahagytuk.

A jelenben is ez zajlik, hiszen elég volt néhány új fiatal érkezése és máris itt az új lendület, forog a kerék.

Sokaknak tartozunk köszönettel azért, hogy ebben a cikkben van miről írni. Felsorolni nem könnyű, talán nem is lehet, kívánom azonban, hogy találjon meg Mindenkit ez a szó, köszönjük!

NAGYON SOK boldog születésnapot KÖVIK!

Lévai Ildikó

messzire menni, hiszen több mint tíz évig működött az igazgatóságnál a „rég” ifjúsági klub, nem is akárhogyan. Hogy is kell ezt? Kérdésünkre a „régiektől” bőven kaptunk választ, ötletet és másra már nem is volt

lékezetes eseményt, azért mégis megpróbálom.

Az első székeley túrát azóta is emlegetjük a dévai tengelytöréssel, az uzonkai fürdővel, a kisbaconi szekezéssel, Gizi néni csorbalevesével, Füles Mackó mesével és még sorolhatnám, az azt követő további négy túráról már nem is beszélve. Óriási élmény, sok új barátal!

Az első gyereknapi körüli izgalom; mit készítsünk a gyerkőcöknek ajándékba, biztosan lesz egyáltalán elég gyerek, hogy oldjuk meg a Szanazugban a víz közelsége miatti veszélyeket, reggel 9-től 5-ig folyamatosan mivel kössük le őket. Kiderült, hogy van elég csemete, sőt, az ajándékokat hetekig varr-

MEGHÍVÓ

Időpont: 2005. április 20. (szerda) 14.00

Hely: Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság
Cyula, Városház u. 26.

Cím/téma: **A Magyar-Román Szabályzat mellékleteinek korszerűsítése**
Közös pályázati lehetőségek a határvízi együttműködésben

Rendező: MHT Békés Megyei Területi Szervezete
Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság

Előadó: **Kisházi Péter Konrád**
Czakóné Czédli Jolán

Minden érdeklődőt várunk!

Személyügyi hírek

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszony létesített:

– Dr. Gyulai Andrea jogi ügyintéző munkakörben, 2005. március 16-tól az Igazgatási Osztálynál.

Dél-Magyarország arzén tartalmú felszín alatti vizének Fenntartható kezelése és tisztítása

Igazgatóságunk LIFE projekt keretében „Sustainable management and treatment of arsenic bearing groundwater in Southern Hungary” (Dél-Magyarország arzén tartalmú felszín alatti vizének fenntartható kezelése és tisztítása) címmel, 2004. novemberében, több közreműködő szervezettel, pályázatot adott be a KvVM Fejlesztési Igazgatóság Strukturális Alap Főosztályára.

A projekt teljes tervezett költsége 1.658.000,- €, melyből az igényelt közösségi támogatás 808.514,- €, a kedvezményezett – azaz igazgatóságunk – saját, nem pénzbent teljesítést jelentő hozzájárulása 106.000,- €, a projektben résztvevő partnerek hozzájárulása 743.486,- €.

A projektben közreműködő partnerek:

Makó-Térségi Víziközmű Kft.,

Bálint Analitika Kft.

Smaragd GSH Environmental Services Limited,

SELOR eeg (Hollandia)

GTK (Geological Survey of Finland) (Finnország)

RAAC Arad (Regia Autonoma Apa – Canal Arad) (Románia)

A projekt tervezett megvalósítási ideje 2005–2008. (36 hónap).

A projektben a meglévő felszín alatti vízminőségi adatok speciális igényű feldolgozása, a vízminőségi vízföldtani modellezés, valamint a felszín alatti vízben lévő arzéntartalom eltávolítására vonatkozó féllüzei víztisztító berendezés megtervezése, megépítése és gyakorlati kipróbálása, üzemeltetése fog megvalósulni. A projekt választ kíván adni az arzénmentesítés üzemeltetési költségeinek pontos alakulására is.

A projekt eredményei – a pályázatban résztvevők elgondolása szerint – jó hatásokkal használhatóak lesznek a dél-alföldi régió jelenleg előkészítés, illetve tervezés alatt álló ivóvízminőségjavító programjában.

Az Európai Közösség Általános Környezetvédelmi Igazgatóságának szakértői végzik jelenleg, a projekt elbírálását.

Réti László

A KÖVÍZIG Ifjúsági Klub

2005. június 5-én (vasárnap)

9.00 órától 17.00 óráig

GYERMEKNAPOT

rendez.

Tervezett programok:

Bábjáték

Játékos sportvetélkedők

korosztályonként

Tréfás szellemi vetélkedők

Bográcsozás

Aszfaltrajz-verseny

Állatsimogató

Valamint mindaz, amit „szemünk Fénye” még kitalál.

Várjuk mindazon, 3 évesnél idősebb gyermekek jelentkezését, akiket szüleik elengednek a Szanazugi üdülőbe egy óriási Gyermeknap „buli” erejéig.

A csemeték ellátása („eszi-izsi”), valamint felügyelete egész napra biztonságosan megoldott képzett óvónők és természetesen a Klub tagjainak aktív közreműködésével.

Amit kérnénk:

– névvel ellátott táskák a személyes holmiknak (felkészülve az időjárás csapadékosra)

– sütni kedvelő Nagymamáktól, Anyukáktól szívesen fogadunk minden rágcáslivaló finomságot

Gyülekező 9.00 órakor a Központban (Városház u. 26.), innen már szülők nélkül, kisbuszokkal megyünk ki a Szanazugba. A hazajövetel ugyanebben a formában, 16.30 és 17.00 óra között történik.

A szervezés érdekében kérjük, hogy **május 27-ig előzetes jelentkezésüket** gyermekük nevében tegyék meg Kukár Istvánné Ildikónál (Beruházási és Vagyongazdálkodási Osztály, 526-400/22-241) vagy Japport Magdolnánál (Víziközmű Osztály, 526-400/22-172).

Vízminőségi kárelhárítási tervek készítésével kapcsolatos tanulmányút – Ausztria–Belgium–Hollandia

A vízminőségi kárelhárítás országos rendszerének fejlesztése c. PHARE pályázat keretén belül 11 vízgyűjtő vízminőségi kárelhárítási tervének az elkészítésére kiírt tender pályázatot a Belkonsultung – Ecolos – Keviterv Akva konzorcium nyerte. A program keretében a témában érintett hazai szakemberek közül 9 fő lehetőséget kapott arra, hogy február 22–28. közötti időszakban, tanulmányúton vegyen részt és szerezzen ismereteket arról, hogy milyen szervezeti formában és milyen prioritások deklarálása mellett végzik a vízminőségvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását Ausztriában, Belgiumban és Hollandiában.

Alsó-Ausztria tartományban egy havária központot és egy havária bázist tekintettünk meg. A vízminőségi kárelhárítást itt a tűzoltóság végzi. A kárelhárítás végzése készülségi fokozatokban történik, de a készülség elrendelése a nálunk meglévő gyakorlattól eltérően önkormányzati (helyi, tartományi, stb.) feladatkörbe tartozik. Annak érdekében, hogy a készülségek elrendelése kellő szakmai megalapozottsággal történjen, az önkormányzatok szakértőket foglalkoztatnak Belgiumban. A Flamand tartományban egy havária központot (Gentben), a Scheld folyót üzemeltető vízügyi szervezetet, valamint Liedekerkeben egy havária bázist látogattunk meg. A készülség elrendelése Belgiumban is önkormányzati hatáskör, a szakmai megalapozottságot a vízügyi szervezet képviseli, aki a kárelhárítási munkák végzését is koordinálja. Az effektív kárelhárítást a tűzoltóság, a polgári védelem, de meghatározott esetekben magán cég is végezheti (pld. halpusztulás esetén a haltetek letermelését erre a feladatra specializálódott szervezet végzi).

Hollandiában a Brabantse Delta „Víz-

Tengeri gátrendszer Hollandiában

ügyi Igazgatóság”-nál tettünk látogatást, mely szervezetnek felelősségi köre a vízmennyiség és vízminőség témakörére egyaránt kiterjed. Az árvíz-, belvíz- és vízminőségi kárelhárítás feladatainak az ellátására Védelmi Tervet készítenek. A látogatás során lehetőséget biztosítottak arra, hogy ezen tervekbe betekinthesünk, melynek vízminőségi kárelhárításra vonatkozó fejezetrésze hasonló a nálunk készített területi vízminőségi kárelhárítási tervek felépítéséhez.

Antwerpenben látogatást tettünk a kikötőben és a Bayer cégnél, ahol az üzemi víztérnél, illetve az üzem területén történő „üzemi kárelhárítás”-ról (szervezeti forma, kárelhárítási eszközök, megelőzés, szennyvíztisztítás, stb.) kaptunk tájékoztatást.

A vízminőségi kárelhárítás témaköré-

hez kapcsolódóan Brüsszelben, a Környezetvédelmi Minisztériumban tájékoztatást hallgattunk meg arról, hogy hol tartanak a VKI előírásainak megfelelő Vízyűjtő-gazdálkodási tervek készítésében. Három részvízyűjtőt mintaterületnek jelöltek ki, itt intenzívebben halad a tervekészítés. A tervezés előzetesen elkészített útmutató alapján történik. Antwerpenben a Scheld folyó Nemzetközi Bizottságának a központjában arról szerezhetünk információt, hogy egy határokkal osztott vízgyűjtőn az érintettek hogyan működnek együtt. A Nemzetközi Bizottságban Hollandia, Franciaország, a belgák részéről, a Flamand, a Vallon és a külön tartományt képező Brüsszel vesz részt, munkájuk a felszíni és a felszín alatti vizekre egyaránt kiterjed.

A tanulmányút során szerzett benyomások közül kiemelném, hogy mindhárom ország saját nemzeti hagyományaira támaszkodva alakította ki sajátos intézményrendszerét, nagy hangsúlyt fektetnek a Vízkeret Irányelvben is deklarált, az elővigyázatosság és a szubszidiaritás elvének érvényesítésére.

A tanulmányút során – a nem hivatalos program részeként – szombaton Brugge és Brüsszel óvárosával ismerkedhettünk, vasárnap pedig Hollandiában a tengeri gátrendszer megtekintése jelentett maradandó élményt számunkra.

Dr. Vasas Ferencné

Megállapodás

A 341/2004. (XII. 22.) Kormányrendelet végrehajtásával összefüggésben megállapodást írt alá a *Körös-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Feliügyelőség*, valamint a *Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság*.

A megállapodás a két fél együttműködésének részletes eljárási szabályait rögzíti, amely megtekinthető az intraneten.

A megállapodás 2005. június 30-ig terjedő meghatározott időre érvényes. A meghatározott időtartam letelte esetén – annak módosítása után vagy a nélkül – automatikusan határozatlan idejűvé válik.

Dr. Gurzóné dr. Benedek Mária

Új feladatunk a Területi Hulladékgazdálkodási Terv készítése

A hulladékgazdálkodással kapcsolatos feladatokat a 341/2004. (XII. 22.) Kormányrendelet adta a környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok hatáskörébe. Ezzel egy teljesen új feladatkeret és merőben új feladatokat kapott Igazgatóságunk, melyeknek ellátására két új szakember lett felvéve. A legkiemelkedőbb feladat a már elkészült Területi Hulladékgazdálkodási Tervek kétévenkénti felülvizsgálata.

Hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodás nem más, mint a hulladék káros környezeti hatása elleni védelemnek a hulladék teljes életciklusára kiterjedő gyakorlati megvalósítása, mely a *hulladék keletkezésének megelőzését, csökkentését*, a keletkezett hulladék lehetőség szerint *elkülönített gyűjtését és hasznosítását*, a nem hasznosítható hulladék *környezetszennyezés nélküli átmeneti tárolását és ártalmatlanítását* foglalja magában.

A hulladék okozta problémák megoldhatók, illetve nagyságuk és számuk csökkenthető egy ésszerű és átfogó hulladékgazdálkodási rendszer kialakításával. Ezen célokat a 2000. évi XLIII. törvény az ún. Hulladékgazdálkodási törvény (Hgt.) írja elő.

Szintén a Hgt. rendelkezik a különböző szintű hulladékgazdálkodási tervek készítéséről és felülvizsgálatairól a 33-36. §-okban. E szerint a különböző szintű hulladékgazdálkodási terveket a területen lévő, illetve működő helyi önkormányzatok, más érintett hatóságok, intézmények, érdekképviselői szervezetek, valamint a környezetvédelmi társadalmi szervezetek bevonásával kell készíteni és két évente felülvizsgálni.

A különböző szintű hulladékgazdálkodási tervek a következők:

– **Országos Hulladékgazdálkodási Terv** (OHT). 2002-2008-ig az Országgyűlés által 2002. november 26-án a 110/2002. (XII. 12.) OGY határozattal elfogadott OHT van érvényben.

– **Területi Hulladékgazdálkodási Terv** (THT). Ezeket a statisztikai régiókra az ott illetékes környezetvédelmi felügyelőségek készítették el 2003-ban. A tervek rövidített formái a 15/2003. (XI. 7.) KvVM rendeletben kerültek kihirdetésre. A jövőben ezt a tervet az igazgatóságok készítik el.

– **Megyei Hulladékgazdálkodási Terv**. A megyei önkormányzatok készítik.

– **Helyi Hulladékgazdálkodási Terv**. Települési önkormányzatok, körjegyzőségek, vagy hulladékgazdálkodásukat társulásban vagy más módon ellátó önkormányzatok illetékességi területeire készült tervek.

– **Egyedi Hulladékgazdálkodási Terv**. Jogszabály által meghatározott gazdálkodó szervezetek hulladékgazdálkodási terve.

Igazgatóságunk a Dél- Alföldi Régió Területi Hulladékgazdálkodási tervének felülvizsgálatában vesz részt.

A munka javát a készítéskor még hiányzó adatok pótlása, és a változások felmérése teszi ki 2005-ben. Ennek részeként az OSAP 2033-as adatlapok rögzítése már ez évtől az igazgatóságok feladatává válik.

Azért, hogy a felügyelőségek és az igazgatóságok által rögzített adatok mindkét fél számára elérhetővé váljanak, az információs rendszerek összehangolását is el kell végezni. Ehhez szükséges a felügyelőségekkel való együttműködés is. A kapcsolatfelvétel már megtörtént a Körös-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség munkatársaival.

Reméljük, hogy ez az új feladatkeret az igazgatósági munka szerves részévé válik a jövőben.

Japport Magdolna

Hidrometeorológia

Február hónapot az évszakhoz képest jóval hidegebb, az átlagosnál csapadékosabb időjárás jellemezte.

A hőmérséklet alakulásában továbbra is a szélsőségek domináltak.

Napközben +12 °C és –9 °C közötti, míg a hajnali órákban +1 °C és –23 °C körüli hőmérsékleteket regisztráltak.

A havi középhőmérséklet –3,1 °C volt, ez az érték – lényegesen – 2,5 °C-al elmaradt a sokéves átlagtól.

Az igazgatóság területén, átlagosan 44,0 mm csapadék hullott, amely az erre az időszakra jellemző értéknél 14,2 mm-el magasabb.

A csapadék nagy része hó formájában hullott. Az igazgatóság területét 10–30 cm közötti hótakaró borította.

A csapadékmérő állomások közül a legnagyobb csapadékmennyiséget – 60,3 mm-t – Szarvas-Kákafokon mérték, míg a legkevesebb csapadék – 28,7 mm – Szabadkígyóson hullott.

Területünkön 2004. november 1. és 2005. február 28-a közötti időszakban, átlagosan 186,5 mm volt a lehullott csapadék mennyisége, amely 41,6 mm-el meghaladta a sokéves átlagot.

Február hónapban a talajvíz – a vizsgált kutak adatai alapján – a sokéves átlag közelében helyezkedett el.

Talajvízkútjainkban – a csapadékos időjárás hatására – 20–90 mm közötti vízszintemelkedést észleltünk.

A talajvíz a terepszint alatt 240–470 cm között ingadozott.

Március hónapot az évszakhoz képest jóval hidegebb, az átlagosnál kissé csapadékosabb időjárás jellemezte.

A hőmérséklet alakulásában – az előző hónapokhoz hasonlóan – továbbra is a szélsőségek domináltak.

Napközben –1 °C és 20 °C közötti, míg a hajnali órákban –9 °C és +12 °C körüli hőmérsékleteket regisztráltak.

A havi középhőmérséklet 4,1 °C volt, ez az érték 1 °C-al maradt el a sokéves átlagtól.

Az igazgatóság területén, átlagosan 38,4 mm csapadék hullott, amely az erre az időszakra jellemző értéknél 3,4 mm-el magasabb.

A csapadék nagy része hó formájában hullott (március 5. és 12-e közötti időszakban). Az igazgatóság területét 10–20 cm közötti hótakaró borította.

A csapadékmérő állomások közül a legnagyobb csapadékmennyiséget – 63,2 mm-t – Eleken mérték, míg a legkevesebb csapadék – 27,0 mm – Szarvason hullott.

Területünkön 2004. november 1. és 2005. március 31-e közötti időszakban, átlagosan 222,9 mm volt a lehullott csapadék mennyisége, amely 45,0 mm-el meghaladta a sokéves átlagot.

A havonként lehullott csapadékmennyiségek és a sokéves átlag alakulása az alábbi:

	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Márc.	Össz.
Sokéves átlag (mm)						
	46,8	39,0	29,3	29,8	33,0	177,9
Tárgyi időszak (mm)						
	65,6	49,4	27,5	44,0	36,4	222,9
Eltérés az átlagtól (mm)						
	+18,8	+10,4	-1,8	+14,2	+3,4	+45,0

Március hónapban a talajvíz – a vizsgált kutak adatai alapján – a sokéves átlag közelében, helyenként attól magasabban helyezkedett el.

A talajvízszint továbbra is emelkedő tendenciájú. A hónap folyamán 15–80 cm közötti vízszintemelkedést észleltünk.

A talajvíz a terepszint alatt 148–416 cm között ingadozott.

Török Jánosné

Hidrológia

Február hónap elején összefüggő hótakaró fedte le a Körös hegvidéki vízgyűjtő területét. Az első időszakban csapadék nem volt. 12-ével a levegő hőmérséklete fokozatosan kezdett emelkedni, a nappali maximum hőmérsékletek fagypont felett alakultak. A hőmérséklet változásával tartósan megmaradó felhőzet érkezett a térségbe, mely a hónap végéig állandó csapadékot eredményezett. A csapadék többnyire hó alakjában hullott.

A hőmérséklet olvadáspont emelkedésének hatására az alacsonyabban fekvő területen kialakult hótakaró fokozatosan olvadt, vastagsága csökkent. Folyóink felső szakaszain árhullámok sorozata alakult ki, melyek az alsóbb szakaszokon egymásra futva vonultak le. A Fekete-Körösön két esetben jött létre készülségi szintet meghaladó tetőzés. A többi folyón is megfigyelhető az árhullámok levonulása, viszont azok intenzitása kisebb volt a Fekete-Körösétől. Február végére, Erdély alacsonyabban fekvő területein a hótakaró elolvadt, csak néhol maradt meg foltokban.

Március hónap első felében a levegő hőmérséklete lecsökkent, fagypont alatti értékek alakultak ki. Csapadék hullás 4-vel kezdődött, mely kisebb megszokásokkal 19-ig tartott. Ebben az időszakban alakult ki Biharfüreden a 214 cm-s maximális hóvastagság, 382 mm-s víztartalommal. 14-vel kezdődően az olvadáspont jelentősen felemelkedett, a biharfüredi maximum hőmérséklet hirtelen, 10 °C-ra emelkedett. Megkezdődött a magasabban fekvő területeken levő hótakaró intenzív olvadása. A februári árhullámokhoz hasonlóan több árhullám futott egymásra, melyet követett a nagy árhullám levonulása. Az időszakban most a Fehér-Körösök árhulláma volt a jelentősebb, nagyságát tekintve hetedik az észlelés kezdete óta. A Körös rendszerben, a Sebes-Körös, a Berettyó, valamint a Hármaskörös kivételével, mindenhol III. fokú árvízvédelmi készültség elrendelése vált szükségessé. A Sebes-Körös romániai szakaszán üzemelő tározók kezdetben betárolták az érkező vízmennyiséget, majd folyamatosan vízeresztéssel továbbították az alsóbb szakaszokra.

Tetőzési vízállásértékek mértékadó vízmércéken:

Fehér-Körös, Gyula	698 cm	március 21-én	12 h
Fekete-Körös, Ant	770 cm	március 21-én	0 h
Remete	779 cm	március 21-én	16 h
Kettős-Körös, Békés	874 cm	március 21-én	20 h
Sebes-Körös, Körösladány	585 cm	március 22-én	22 h
Berettyó, Szeghalom	441 cm	március 22-én	22 h
Hármaskörös, Gyoma	726 cm	március 23-én	4 h
Szarvas	742 cm	március 24-én	10 h

Folyóinkon a január hónapban kialakult jégtakaró tartósan megmaradt február hónapban. A jég vastagsága átlagosan 15–20 cm volt, de néhány szakaszon elérte a 60 cm-t is. A februári árhullámok sem tudták összetörni a jégtakarót. A jég vékonyodása, nagyon lassan, a léghőmérséklet emelkedésével kezdődött el, mely március 9-ig tartott.

A vízkészlet növelése érdekében öntözési idényen kívül, tovább folytatódott tiszai víz betáplálással, 2 ágon keresztül. A keleti főcsatornán keresztül Bakonszegnél a Berettyóba, Hortobágy-Berettyó főcsatornán keresztül Ágotánál.

Néhány jellemző állomás vízhozam értéke február 28-án: március 31-én:

	(m ³ /s)	(m ³ /s)
Fehér-Körös, Gyula	99,0	115
Fekete-Körös, Sarkad-Malomfok	98,7	105
Kettős-Körös, Békés	232	210
Sebes-Körös, Körösszakál	22,5	47,3
Sebes-Körös, Körösladány	74,6	80,6
Berettyó, Szeghalom	48,0	34,7
Hármaskörös, Gyoma	349	305
Hármaskörös, Kunszentmárton	356	326

Kurilla Lajos

Vízminőség

Országos és regionális törzshálózati mintahelyek vízminőségi osztályba sorolása a VM adatbázis adatai, az MSZ 12749 szabvány alapján.

A vízvizsgálatokat a Körös-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség végezte.

Minősítési időszak 2005. február 1.–2005. március 31.

Mintaszám: 3-6

Mintavételi hely	A.	B.	C.	D.	E.
Fehér-Körös Gyulavári 9,3 fkm	IV	III	III	V	V
Fekete-Körös Sarkad 16,1 fkm	IV	IV	IV	V	V
Kettős-Körös Békés d.f. 116,7 fkm	III	IV	–	II*	IV
Kettős-Körös M.berény kh. 103,9 fkm	IV	III	IV	V	IV
Sebes-Körös Körösszakál 59,4 fkm	III	III	IV	III	IV
Sebes-Körös K.ladány 10,10 fkm	III	II	–	II*	V
Hármaskörös Gyoma 79,3 fkm	III	III	IV	V	IV
Hármaskörös B.szentandrás 48,0 fkm	IV	III	–	V	V
Élővíz-csatorna Veszely 24,2 fkm	IV	IV	–	II*	IV
Élővíz-csatorna Békés tork.	IV	V	IV	V	IV

Jelmagyarázat:

A csoport: az oxigénháztartás jellemzői

I. osztály: kiváló víz

B csoport: nitrogén és foszforháztartás jellemzői

II. osztály: jó víz

C csoport: mikrobiológiai jellemzők

III. osztály: tiszta víz

D csoport: mikroszennyezők toxicitása

IV. osztály: szennyezett víz

E csoport: egyéb jellemzők

V. osztály: erősen

szenny. víz

* szerves mikroszennyezők vizsgálata nélkül

Vízminőségi kárelhárítás: Igazgatóságunk területén február-március hónapban vízminőségi készültség elrendelését igénylő rendkívüli szennyezés nem történt.

Egyéb vízminőségi káresemény: 2005. március 22-én a Hortobágy-Berettyó főcsatorna 28+600 tkm szelvényében a vízfelszínen 5 db elhullott állati tetem jelenlétét észlelte a területileg illetékes gátőr. A helyszíni kivizsgálást követően az állatok tulajdonosa, akinek a Hortobágy-Berettyó főcsatorna jobb parti hullámtérén van az állattartó telepe, a vízből az állati tetemeiket eltávolította és gondoskodott azok jogszabályi előírásoknak megfelelő elhelyezéséről.

Dr. Vasas Ferencné

F.: KÖR-KÖVIZIG 5700 GYULA, Városház utca 26.

Díj hitelezve
Körzeti Postahivatal
GYULA 1. 5701

NYOMTATVÁNY

KÖRÖS-VIDÉKI
hírlevél

Kiadó: Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság. Felelős kiadó: Bak Sándor igazgató
Szerkesztő: Cserkúti Andrásné

5700 Gyula, Városház utca 26. Tel.: 66/526-400*, Fax: 66/526-407

E-mail: korkovizig@korkovizig.hu, www:korkovizig.hu

Megjelenik kéthavonta 600 példányban

Kiadvány szerkesztés: Kovács Sándor. Nyomtatás: Schneider Nyomda, Gyula, telefon: 66/461-410